

Sygn. akt I C 127/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2024 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Lidia Grzelak

Protokolant st. sekr. sąd. Edyta Wojciechowska

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2024 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. we W.

przeciwko Towarzystwu (...) w W.

o zapłatę 23995,59 zł

I zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) w W. na rzecz powoda (...) S.A. we W. kwotę 19144,18 zł (dziewiętnaście tysięcy sto czterdzieści cztery złote osiemnaście groszy), z tym że:

- kwotę 5000,00 zł (pięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 27 grudnia 2021 r. do dnia zapłaty;

- kwotę 14144,18 zł (czternaście tysięcy sto czterdzieści cztery złote osiemnaście groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 7 maja 2024 r. do dnia zapłaty;

II w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) w W. na rzecz powoda (...) S.A. we W. kwotę 5293,00 zł (pięć tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt trzy złote) tytułem zwrotu części kosztów procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty, w tym 2700,00 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

IV nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa od powoda (...) S.A. we W. kwotę 597,96 zł (pięćset dziewięćdziesiąt siedem złotych dziewięćdziesiąt sześć groszy) tytułem uzupełnienia kosztów procesu orzeczonych prawomocnymi postanowieniami z dnia 24 lipca 2023 r. oraz 30 października 2023 r.;

V nakazuje Skarbowi Państwa wypłacić pozwanemu Towarzystwu (...) w W. kwotę 407,00 zł (czterysta siedem złotych) tytułem zwrotu niewykorzystanej części zaliczki zaksięgowanej pod pozycją U 11- (...) KU (...).

Sędzia Lidia Grzelak

Sygn. akt I C 127/22

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. we W. wniósł w dniu 16 marca 2022 r. (data stempla operatora pocztowego) pozew przeciwko Towarzystwu (...) w W., wnosząc o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego zakładu ubezpieczeń kwoty 6476,00 zł, w tym:

- kwoty 5000,00 zł tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 10 sierpnia 2021 r. do dnia zapłaty oraz

- kwoty 1476,00 zł tytułem kosztów ekspertyzy wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 marca 2022 r. do dnia zapłaty.

Powód wnosił ponadto o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Na rozprawie w dniu 20 lutego 2024 r. sąd postanowił rozpoznać sprawę z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym.

Pismem procesowym z dnia 12 kwietnia 2024 r. (data stempla operatora pocztowego) powód (...) S.A. we W. rozszerzył powództwo o odszkodowanie do kwoty 22519,59 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 10 sierpnia 2021 r. do dnia zapłaty, podtrzymując żądanie pozwu w zakresie kosztów ekspertyzy oraz kosztów procesu.

Pozwany Towarzystwo (...) w W. w odpowiedzi na pozew, doręczony dnia 29 kwietnia 2022 r., oraz w odpowiedzi na pismo zawierające rozszerzenie powództwa, doręczone dnia 7 maja 2024 r., wnosił o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. G. zawarła z Towarzystwem (...) w W. umowę obowiązkowego ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych, potwierdzoną polisą nr (...) z dnia 26 stycznia 2021 r. Umowa została zawarta na okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2021 r. Ubezpieczeniem objęto pięć budynków, w tym m. in. budynek stodoły (poz. 4) i budynek obory (poz. 5). Dla budynku stodoły poz. 4 ustalono stopień zużycia 50 % oraz wysokość sumy ubezpieczenia 62000,00 zł; zaś dla budynku obory poz. 5 ustalono stopień zużycia 43 % oraz wysokość sumy ubezpieczenia 53000,00 zł (polisa k. 20 - 21).

W dniu 9 lipca 2021 r. w miejscowości D. gmina O., w której zamieszkuje M. G., miał miejsce silny wiatr (wichura). W wyniku jego działania doszło do uszkodzenia części budynków, stanowiących własność M. G., a objętych umową ubezpieczenia, potwierdzoną polisą nr (...) z dnia 26 stycznia 2021 r. Uszkodzenia polegały na zerwaniu pokrycia dachu oraz uszkodzeniu krokwi (bezsporne).

M. G. w dniu 9 lipca 2021 r. zgłosiła szkodę w zakładzie ubezpieczeń. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego zakład ubezpieczeń decyzją z dnia 2 sierpnia 2021 r. przyznał i wypłacił poszkodowanej odszkodowanie w kwocie 3840,00 zł z tytułu uszkodzenia budynku obory, uznając swoją odpowiedzialność za skutki zdarzenia z dnia 9 lipca 2021 r. co do zasady (decyzja k. 144).

W dniu 13 grudnia 2021 r. M. G. wezwwała zakład ubezpieczeń do podwyższenia kwoty odszkodowania z tytułu szkody powstałej w wyniku działania silnego wiatru w dniu 9 lipca 2021 r., żądając zapłaty kwoty 18300,02 zł w terminie 14 dni od otrzymania wezwania. Do wezwania został załączony kosztorys z dnia 14 października 2021 r. Pismem z dnia 22 grudnia 2021 r. ubezpieczyciel podwyższył kwotę odszkodowania o 326,00 zł (wezwanie wraz z kosztorysem k. 119 – 129, odpowiedź na wezwanie k. 114 v – 115).

W dniu 8 marca 2022 r. M. G. zawiadomiła Towarzystwo (...) w W. o zawarciu w dniu 28 lutego 2022 r. umowy przelewu wierzytelności dotyczącej szkody z dnia 9 lipca 2021 r. (zawiadomienie k. 113, umowa przelewu wierzytelności k. 29 - 30).

Wysokość wynagrodzenia za sporządzenie kosztorysu z dnia 14 października 2021 r. wyniosła 1476,00 zł (faktura k. 51).

M. G. dokonała remontu uszkodzonych budynków. Prace wykonała firm (...) spółka jawna z P. (faktura k. 118).

Zużycie budynków w okresie od zawarcia umowy tj. od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia powstania szkody tj. do dnia 9 lipca 2021 r. wynosi: dla budynku stodoły poz. 4 – 0,45 %, dla budynku obory poz. 5 – 0,51 %. Wyliczenie kosztów remontu budynków nastąpiło przy przyjęciu stawki robocizny na kwotę 21,04 zł netto tj. średniej stawki III kwartału 2021 r. z tj. z okresu powstania szkody. W odniesieniu do materiałów został uwzględniony podatek VAT 23 % (opinia biegłego sądowego w zakresie szacowania nieruchomości i kosztorysowania robót budowlanych inż. G. P. k. 168 – 212, 231 – 240, 261 – 265).

Koszt remontu budynków uwzględniający pełne zużycie budynków do dnia powstania szkody tj. zużycie obejmujące sumę stopni zużycia określonego w polisie oraz w okresie od objęcia budynków ochronę ubezpieczeniową do wystąpienia szkody wynosi łącznie 23310,18 zł, w tym budynek obory poz. 5 – 21896,71 zł oraz budynek stodoły poz. 4 – 1413,47 zł, w tym VAT. Koszt remontu budynków uwzględniający wyłącznie stopień zużycia budynków w okresie od objęcia budynków ochronę ubezpieczeniową do wystąpienia szkody wynosi łącznie 14256,05 zł, w tym budynek obory poz. 5 – 11054,15 zł, budynek stodoły poz. 4 – 469,12 zł, w tym VAT (opinia biegłego sądowego w zakresie szacowania nieruchomości i kosztorysowania robót budowlanych inż. G. P. k. 168 – 212, 231 – 240, 261 – 265).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dowodów, a w szczególności polisy (k. 20 - 21), decyzji (k. 144), faktur (k. 51, 118), zawiadomienia o przelewie (k. 113), umowy o przelewie wierzytelności k. 29 - 30), akt szkody (k. 113 - 162), korespondencji stron (wezwanie k. 119 - 129, odpowiedź na wezwanie k. 114 v - 115), zeznań świadka W. G. (k. 163 - 164) oraz opinii biegłego sądowego w zakresie szacowania nieruchomości i kosztorysowania robót budowlanych inż. G. P. k. 168 – 212, 231 – 240, 261 – 265).

Okoliczności związane przebiegiem zdarzenia z dnia 9 lipca 2021 r. oraz zakresem uszkodzeń w budynkach gospodarczych poprzedniczki prawnej powoda M. G. powstałych w związku z działaniem silnego wiatru, zasada odpowiedzialności pozwanego Towarzystwa (...) w W. za szkody powstałe w budynkach a będące wynikiem zdarzenia z dnia 9 lipca 2021 r. oraz wysokość uznanej i wypłaconej kwoty odszkodowania nie były sporne. Wynikają wprost z akt szkody i niespornych twierdzeń stron.

Nie było również kwestionowane następstwo prawne powoda (...) S.A. we W..

Wysokość kosztów naprawy uszkodzeń dwóch budynków: stodoły (poz. 4 polisy) oraz obory (poz. 5 polisy), będących skutkiem zdarzenia z dnia 9 lipca 2021 r., Sąd ustalił w dwóch wariantach, mając na uwadze sporne w tym zakresie stanowisko stron, na podstawie opinii biegłej sądowej w zakresie szacowania nieruchomości i kosztorysowania robót budowlanych inż. G. P.. Biegła sądowa wyczerpująco wyjaśniła wnioski opinii, odnosząc się również w sposób wyczerpujący do podnoszonych przez strony procesu zastrzeżeń. W ocenie Sądu, opinia ta jest logiczna, spójna i opracowana w sposób fachowy. W związku z tym, Sąd przyjął ustalenia dokonane w tej opinii za własne. Żadna ze stron nie kwestionowała w toku procesu przedmiotowej opinii po jej uzupełnieniu. Podkreślić należy, że spór w niniejszej sprawie dotyczył sposobu obliczenia wysokości szkody, a tym samym należnego odszkodowania, w odniesieniu do stopnia zużycia technicznego budynków. Powód domagał się ustalenia kosztu remontu budynków z uwzględnieniem całkowitego zużycie budynków do dnia powstania szkody tj. zużycia obejmującego sumę stopni zużycia określonego w polisie oraz w okresie od objęcia budynków ochronę ubezpieczeniową do wystąpienia szkody, zaś pozwany zakład ubezpieczeń - kosztu remontu budynków z uwzględnieniem wyłącznie zużycia budynków w okresie od objęcia budynków ochronę ubezpieczeniową do wystąpienia szkody.

Wskazana opinia była również podstawą ustalenia wysokości kosztów uprzątnięcia szkody.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, powództwa zasługuje na uwzględnienie w znacznej części.

Bezspornym jest w niniejszej sprawie, że podstawą odpowiedzialności pozwanego zakładu (...) w W. są przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w związku z łączącą ubezpieczyciela oraz poprzedniczkę prawną powoda (...) S.A. we W. – M. G. umową obowiązkowego ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego („budynków rolniczych”) od ognia i innych zdarzeń losowych zawartą w trybie art. 59 cyt. umowy na okres od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

Nie było również spornym, że na pięć ubezpieczonych budynków rolniczych, w zdarzeniu z dnia 9 lipca 2021 r. w związku z działaniem silnego wiatru (wichury), doszło do uszkodzenia dwóch budynków: stodoły poz. 4 polisy oraz obory poz. 5 polisy. Zgodnie bowiem z art. 67 ust. 1 z tytułu ubezpieczenia budynków rolniczych przysługuje odszkodowanie za szkody powstałe w budynkach na skutek zdarzeń losowych w postaci: (...), huraganu, (...), przy czym – stosownie do ust. 2 pkt 2 cyt. artykułu – za szkody powstałe w wyniku huraganu uważa się szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24m/s, którego działanie wyrządza masowe szkody.

Niesporne były także ustalone w polisie stopnie zużycia budynków oraz wysokość sumy ubezpieczenia dla poszczególnych budynków.

Wskazać również należy, że stopień zużycia budynków w okresie od zawarcia umowy tj. od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia powstania szkody tj. do dnia 9 lipca 2021 r. wyniósł: dla budynku stodoły poz. 4 – 0,45 %, zaś dla obory poz. 5 – 0,51 %, a zatem był nieznacznym.

Jak wskazano powyżej, osią sporu pomiędzy stronami była kwestia sposobu obliczenia wysokości szkody w odniesieniu do stopnia zużycia technicznego budynków. Powód domagał się bowiem ustalenia kosztu remontu budynków z uwzględnieniem całkowitego zużycie budynków do dnia powstania szkody tj. zużycia obejmującego sumę stopni zużycia określonego w polisie oraz w okresie od objęcia budynków ochronę ubezpieczeniową do wystąpienia szkody, zaś pozwany zakład ubezpieczeń - kosztu remontu budynków z uwzględnieniem wyłącznie zużycia budynków w okresie od objęcia budynków ochronę ubezpieczeniową do wystąpienia szkody.

Powód (...) S.A. we W., jako następca prawny poszkodowanej M. G., dochodzi swego roszczenia na zasadach ogólnych, wynikających z art. 361 - 363 kc. Zgodnie zaś z art. 13 ust. 3 cyt. ustawy w obowiązkowych ubezpieczeniach mienia odszkodowanie wypłaca się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak od sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie, a zatem zasadą jest, że w ubezpieczeniu mienia odszkodowanie pokrywa tylko szkodę rzeczywistą powstałą w konkretnym przedmiocie stanowiącym przedmiot ubezpieczenia. Odszkodowanie, ma z założenia, wyrównać uszczerbek powstały w majątku poszkodowanego w następstwie zdarzenia szkodowego. Uszczerbkiem tym jest w danym przypadku wartość budynku lub jego elementów zniszczonych wskutek huraganu.

Przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych zawierają regulacje dotyczące metody i sposobu ustalania wysokości szkody w dwóch sytuacjach: gdy rolnik nie podejmuje odbudowy, naprawy lub remontu budynku, w którym powstała szkoda (art. 68 ust. 1 pkt 1 ustawy) oraz gdy następuje odbudowa lub remont budynku (art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy).

W pierwszym wypadku - przy braku odbudowy lub remontu - wysokość szkody ustala się na podstawie cenników stosowanych przez zakład ubezpieczeń do szacowania wartości budynków (art. 70 ust. 3 pkt 1 cyt. ustawy), a cenniki te podlegają corocznej aktualizacji (art. 68 ust. 2 cyt. ustawy). W drugim przypadku, gdy rolnik podejmuje się odbudowy lub remontu - wysokość szkody ustala się na podstawie kosztorysu odzwierciedlającego koszty odbudowy budynku

(art. 68 ust. 1 pkt 2 cyt. ustawy). Tym samym cenniki i kosztorys to zestaw instrumentów służących do ustalenia wysokości szkody. Kosztorys ma przy tym być wystawiony przez podmiot dokonujący odbudowy lub remontu budynku i odzwierciedlać koszty związane z odbudową lub remontem, określone zgodnie z obowiązującymi w budownictwie zasadami kalkulacji i ustalenia cen robót budowlanych - przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia; jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona według wartości rzeczywistej, uwzględnia się również faktyczne zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia powstania szkody (art. 68 ust. 1 pkt 2 cyt. ustawy). Zgodnie natomiast z przepisem art. 69 pkt 1 i 2 powołanej ustawy wysokość szkody w budynkach rolniczych zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy i zwiększa się o wartość pozostałości w granicach sumy ubezpieczenia o udokumentowane koszty uprzątnięcia miejsca szkody w wysokości do 5% wartości szkody.

Wskazać należy, że przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych nie nakazują poszkodowanemu przeprowadzenia rekonstrukcji zniszczonego budynku według parametrów odpowiadających budynkowi zniszczonemu. Przepis art. 68 cyt. ustawy określa jedynie mechanizm, według którego ma nastąpić ustalenie wysokości szkody, uzależniając zastosowanie jednego ze wskazanych w nim sposobów od woli poszkodowanego, aby budynek odbudować lub wyremontować w zależności od zakresu powstałej szkody. Górną granicą wysokości tak ustalonej szkody jest suma ubezpieczenia ustalona w umowie, co wynika z powołanego powyżej przepisu art. 13 ust. 3 cyt. ustawy, natomiast podstawowe kryterium przesądzające o wysokości szkody stanowią dotychczasowe wymiary, konstrukcja, materiały i wyposażenie budynku (art. 68 ust. 1 pkt 2 cyt. ustawy).

Bezspornym jest w niniejszej sprawie, że poszkodowana podjęła remont uszkodzonych budynków gospodarczych. Uznać zatem należy, w świetle powyższych uwag, że ustalenie wysokości szkody, a tym samym należnego powodowi odszkodowania, powinno nastąpić według mechanizmu określonego w art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

W tym miejscu powołać należy, w ocenie Sądu, uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2015 r. wydaną w sprawie III CZP 71/15, w której wskazano, że ustalenie wysokości szkody w razie niepodjęcia odbudowy, naprawy lub remontu budynku wchodzącego w skład gospodarstwa rolnego (art. 68 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych) następuje z uwzględnieniem stopnia zużycia budynku; odszkodowanie wypłaca się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak od sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie. Zgodnie z powszechnie przyjętym w orzecznictwie sądów powszechnych poglądem, treść powołanej uchwały ma zastosowanie także do szkód wycenionych metodą określoną w art. 68 ust. 1 pkt 2 cyt. ustawy, zbliżonej do metody kosztorysowej. Sąd podziela pogląd wyrażony w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2019 r. (II CSK 437/18), iż pomniejszenie wysokości odszkodowania wyliczonego jako koszty przywrócenia przedmiotu ubezpieczenia do stanu poprzedniego o współczynnik odpowiadający jego wcześniejszemu zużyciu pozostaje w sprzeczności z istotą takiego sposobu wyliczenia szkody. Stosowanie takiego zabiegu rachunkowego mogłoby być hipotetycznie zasadne jedynie wówczas, gdyby wyraźnie przewidział to ustawodawca albo strony kształtujące treść konkretnego stosunku prawnego. Jeżeli poszkodowany rzeczywiście poniósłby koszty odbudowy lub naprawy przedmiotu ubezpieczenia, koszty te nie byłyby niższe z tego powodu, że przedmiot ten wcześniej był w jakimś stopniu zużyty. Pomniejszenie hipotetycznych kosztów przywrócenia stanu poprzedniego o stopień zużycia byłoby swoistym, niekorzystnym dla poszkodowanego sposobem wyliczenia odszkodowania, oczywiście przy uwzględnieniu zasady, że odszkodowanie nie może być wyższe od sumy ubezpieczenia określonej w umowie stron (polisie). Koszty remontu czy odbudowy są limitowane tylko przez uzgodnioną sumę ubezpieczenia, a nie każdorazowo o współczynnik odpowiadający faktycznemu zużyciu budynku. Odszkodowanie powinno zapewnić poszkodowanemu możliwość naprawienia szkody (przywrócenia pełnej funkcjonalności budynku). Nie może budzić wątpliwości, że remont lub odbudowa budynku wymagają użycia nowych materiałów; brak jest zatem podstaw do potrącenia z przyznanego i wypłaconego odszkodowania stopnia zużycia budynku liczonego od dnia posadowienia budynku do dnia zawarcia

umowy ubezpieczenia. Stanowiłoby to naruszenie zasady pełnego odszkodowania. Nie bez znaczenia pozostaje kwestia, że uwzględnienie procentowego stopnia zużycia nastąpiło już przy zawieraniu umowy i ustalania wysokości sumy ubezpieczenia. Skoro zatem suma ubezpieczenia (w przypadku ubezpieczenia w wartości rzeczywistej) uwzględnia zużycie budynku w chwili zawierania umowy ubezpieczenia, to maksymalne odszkodowanie, jakie ubezpieczony może uzyskać z umowy ubezpieczenia, również uwzględnia stopień zużycia budynku. Uwzględnienie zużycia budynku przy zawarciu umowy w oznaczonym w polisie stopniu skutkuje zmniejszeniem sumy ubezpieczenia do wartości budynku z uwzględnieniem stopnia zużycia, co już w chwili zawierania umowy ubezpieczeniowej obniża potencjalną odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń. W wyroku z dnia 24 maja 2022 r. wydanym w sprawie I AGa 319/21 Sąd Apelacyjny w Poznaniu podkreślił, że użycie przez ustawodawcę w art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych słowa „również”, kiedy nakazuje on uwzględnić faktyczne zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia powstania szkody stanowi konsekwencję tego, że zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności uwzględnia się w przypadkach, w których suma ubezpieczenia została ustalona według wartości rzeczywistej. Oparcie sumy ubezpieczenia na wartości rzeczywistej oznacza, że ubezpieczyciel uwzględnił przy ustalaniu sumy ubezpieczenia stopień zużycia budynku na dzień zawarcia umowy. Ustalając wysokość szkody winien zatem uwzględnić również zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń, ponieważ, co oczywiste, zużycie to nie mogło znaleźć odzwierciedlenia w treści umowy, nie było bowiem znane. W wyroku z dnia 16 stycznia 2018 r. wydanym w sprawie I ACa 253/17 Sąd Apelacyjny w Lublinie wyjaśnił, że nie jest uzasadnione stanowisko, polegające na tym, że w dacie likwidacji szkody należy uwzględniać inne parametry ustalania wysokości szkody aniżeli ustalone w umowie w dacie jej zawarcia. Moment zawarcia umowy winien określać jednoznacznie sytuację stron wynikającą z umowy. W przypadku zatem gdy dochodzi do odbudowy objętego umową ubezpieczenia zniszczonego budynku, szkodę, a w konsekwencji wysokość odszkodowania ustala się wyłącznie w oparciu o wysokość kosztów odbudowy budynku, która musi mieścić się w sumie gwarancyjnej stanowiącej górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela. Tak ustalone odszkodowanie można pomniejszyć jedynie o stopień zużycia budynku, ale pomiędzy datą zawarcia umowy ubezpieczenia a datą wystąpienia szkody. Podobnie w wyroku z dnia 28 czerwca 2020 r. wydanym w sprawie I AGa 83/19 Sąd Apelacyjny w Białymstoku wskazał, że uwzględnienie faktycznego zużycia budynku odnosi się wyłącznie do jego zużycia w czasie od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności ubezpieczyciela do dnia szkody, a nie do całkowitego stopnia zużycia. Tym samym hipotetyczne koszty takiej odbudowy są limitowane tylko przez uzgodnioną sumę ubezpieczenia, a nie każdorazowo pomniejszone o współczynnik odpowiadający faktycznemu zużyciu budynku. W przypadku podjęcia się odbudowy lub naprawy budynku, kwestia wartości budynku przyjęta w dacie zawierania umowy jest o tyle nieistotna, że nie ma związku z wielkością szkody. W takim bowiem przypadku szkoda odpowiada kosztom jakie musi ponieść poszkodowany aby dokonać odbudowy lub naprawy budynku; istotne jest tylko aby koszty te mieściły się w sumie ubezpieczenia. Z tego względu w taki przypadku uwzględnia się stopień faktycznego zużycia budynku, ale jedynie w okresie od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń (dzień zawarcia umowy) do dnia powstania szkody. Celem ubezpieczenia obowiązkowego jest umożliwienie ubezpieczonemu naprawy zniszczonego na skutek zdarzeń losowych mienia (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 21 sierpnia 2013 r. wydany w sprawie I ACa 748/13).

Podkreślić należy, że doprowadzenie rzeczy uszkodzonej do stanu poprzedniego oznacza, że stan rzeczy po dokonanej naprawie (remoncie) odpowiada pod każdym względem (technicznym, zdolności użytkowej, trwałości, wyglądu itp.) stanowi tej rzeczy sprzed zdarzenia ubezpieczeniowego. Ubezpieczyciel zobowiązany jest zatem zwrócić poszkodowanemu wszelkie celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki poniesione w celu przywrócenia stanu poprzedniego rzeczy uszkodzonej, do których to wydatków należy zaliczyć również koszt nowych części i innych materiałów, jeżeli ich użycie jest niezbędne do przywrócenia stanu poprzedniego. W przypadku budynków, a zwłaszcza ich konstrukcji, uznać należy, że dostępne są jedynie „nowe”, pełnowartościowe materiały budowlane. Wykonanie remontu przy użyciu choćby częściowo materiałów pochodzących z rozbiórki innego budynku, może być nie tylko technicznie i użytkowo trudne do wykonania, ale często niemożliwe bądź niecelowe z uwagi na przepisy prawa budowlanego odnoszące się do bezpieczeństwa użytkowania budynków (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z

dnia 21 sierpnia 2013 r. wydany w sprawie I ACa 748/13, wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 29 czerwca 2021 r. wydany w sprawie II Ca 880/21).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy uznać należy, że przysługujące powodowi jako następcy prawnemu poszkodowanej odszkodowanie, zgodnie z opinią biegłego sądowego w zakresie szacowania nieruchomości i kosztorysowania robót budowlanych inż. G. P., powinno wynieść łącznie 23310,18 zł, w tym budynek stodoły poz. 4 – 1413,47 zł, zaś budynek obory poz. 5 – 21896,71 zł. Wysokość odszkodowania należy pomniejszyć o wartość już wypłaconego przez zakład ubezpieczeń odszkodowania tj. o kwotę 4166,00 zł. Dodatkowa odpowiedzialność pozwanego za szkodę, jaką poniosła poszkodowana M. G. - poprzedniczka prawna powoda w wyniku zdarzenia losowego w postaci silnego wiatru (wichury) z dnia 9 lipca 2021 r., powinna więc wynieść 19144,18 zł.

W ocenie Sądu, brak jest natomiast podstaw uzasadniających podwyższenie należnego odszkodowania o kwotę 647,39 zł z tytułu kosztów uprzątnięcia szkody wskazanych w opinii biegłego sądowego w zakresie szacowania nieruchomości i kosztorysowania robót budowlanych inż. G. P. (w zakresie obory poz. 5 – 630,01 zł, w zakresie stodoły poz. 4 – 17,38 zł). Odszkodowanie podlega podwyższeniu stosownie do art. 69 pkt 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych o udokumentowane koszty uprzątnięcia miejsca szkody w wysokości do 5% wartości szkody. Wskazać należy, że powód (...) S.A. we W., pomimo podnoszonych w tym zakresie uwag pozwanego zakładu ubezpieczeń, nie przedstawił dowodów, a zatem nie udokumentował w rozumieniu wskazanego powyżej przepisu, że poszkodowana poniosła koszty uprzątnięcia szkody.

Sąd zasądził powyższą kwotę w następujący sposób:

- 5000,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 27 grudnia 2021 r. do dnia zapłaty oraz

- 14144,18 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 maja 2023 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałym zakresie jako niezasadne.

Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 5000,00 zł od dnia 27 grudnia 2021 r. tj. od upływu terminu z wezwania z dnia 13 grudnia 2021 r. Sąd miał na uwadze, że wprawdzie przedstawiony przez powoda kosztorys był zawyżony w stosunku do ustalonych w niniejszym procesie kosztów remontu budynków gospodarczych, jednakże pozwany zakład ubezpieczeń nie podjął właściwie próby jego weryfikacji, odmawiając podwyższenia odszkodowania z uwagi na uwzględnienie stopnia zużycia budynków przyjętego w umowie ubezpieczenia. Natomiast w przypadku kwoty 14144,18 zł Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 7 maja 2024 r. tj. od dnia doręczenia pozwanemu ubezpieczycielowi pisma zawierającego rozszerzenie powództwa. Wskazać należy, że rozszerzenie powództwa nastąpiło już po opinii biegłego sądowego, co uzasadnia – zdaniem Sądu – przyznanie odsetek ustawowych za opóźnienie od tej daty.

Jednocześnie Sąd oddalił powództwo w zakresie żądania zapłaty kwoty 1476,00 zł tytułem kosztów prywatnej ekspertyzy.

Zgodnie z powszechnie przyjętym stanowiskiem judykatury i opinią doktryny, odszkodowanie przysługujące z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów winno obejmować także koszty ekspertyzy wykonanej na zlecenie poszkodowanego. Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie III CZP 24/04. W ocenie Sądu, przedmiotowa uchwała ma zastopowanie również do innych spraw, w których poszkodowany dochodzi odszkodowania przeciwko zakładowi ubezpieczeń.

W niniejszej sprawie poprzedniczka prawna powoda wystąpiła o ekspertyzę, mając na uwadze zaniżenie wysokości odszkodowania przez pozwany zakład ubezpieczeń. Przed wytoczeniem powództwa poszkodowana udostępniła zakładowi ubezpieczeń wykonaną na swoje zlecenie ekspertyzę, której wnioski nie zostały w toku procesu w pełni potwierdzone tj. w zakresie wysokości szkody; kopia ekspertyzy została również załączona do pozwu. Nie został

natomiast przedstawiony dowód, pomimo podnoszonych w tym zakresie uwag przez pozwanego ubezpieczyciela, że należność za jej sporządzenie została uiszczona, co ewentualnie uzasadniałoby uwzględnienie żądania jej zwrotu po rozważeniu innych okoliczności sprawy. Podkreślić należy, że roszczenie w tym zakresie ma - w ocenie Sądu - charakter pomocniczy, uzupełniający, akcesoryjny, związany z roszczeniem głównym. Żądanie zapłaty tylko tych kosztów wiąże się ściśle z żądaniem zapłaty odszkodowania. W związku z niewykazaniem przez powoda bądź jego poprzedniczkę prawną faktu ich poniesienia, Sąd doszedł do przekonania, że powództwo o ich zasądzenie nie zasługuje na uwzględnienie.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z art. 100 kpc, stosunkowo je rozdzielając. Sąd zasądził pod pozwanego zakładu ubezpieczeń na rzecz powoda kwotę 5293,00 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu, w tym kwotę 1000,00 zł tytułem zwrotu opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa kwotę 1593,00 zł tytułem kosztów opinii biegłego sądowego orzeczonych prawomocnym postanowieniem z dnia 6 marca 2023 r. oraz kwotę 2700,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego ustaloną jako różnicę pomiędzy stawką kosztów zastępstwa procesowego pomiędzy uwzględnioną (3600,00 zł) a oddaloną częścią powództwa (900,00 zł); wysokość kosztów zastępstwa procesowego została ustalona stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

W zakresie rozliczenia kosztów opinii biegłego sądowego w pozostałym zakresie Sąd uznał, iż zasadnym jest obciążenie tymi kosztami powoda tj. uzupełnienia tych kosztów orzeczonych postanowieniami z dnia 24 lipca 2023 r. oraz 30 października 2023 r. (227,80 + 370,16). Sąd miał na względzie, że wskazane opinie uzupełniające, sporządzone na wniosek powoda, nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 113 tejże ustawy).

Jednocześnie Sąd nakazał wypłacić pozwanemu ubezpieczycielowi kwotę 407,00 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki stosownie do art. 84 wskazanej ustawy.